

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.
EV 3101/09 - ISSN 1335-5228
IČO: 35712058
Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,
Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava
Tlačí MAFRAPRINT
Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 14. januára 2022

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXV. - Číslo 1

6 ZOO už funguje

Na aké zmeny a nové zvieratá sa môžete tešiť? Aj o tom hovorí Tomáš Hulík, ktorý je poverený vedením zoológickej záhrady v Bratislave.

7 Stavebný ruch na Železnej studničke

Rodinná firma podnikateľa Alojza Hlinu sa dočkala všetkých potrebných povolení.

14 Vyskúšajte saunovanie v kontajneri

Originálny wellness uprostred prírody si môžete v Bratislave dopriať na dvoch miestach.

18 Ako LOJZO obliekol svet do teplákov

Viete, ako prišla legendárna bratislavská skupina LOJZO k svojmu teplákovému imidžu?

Nové pravidlá parkovania spustilo mesto v pondelok 10. januára v prvých troch zónach.

Bratislava potrebuje PAAS, ľudia korektné odpovede na svoje otázky

BRATISLAVA

Už pred spustením regulovaného parkovania PAAS bolo cítiť značnú nervozitu, najmä u ľudí, ktorí musia od 10. januára za odstavenie auta v pilotných zónach platiť. Otázok rezidentov i nerezidentov bude veľa aj v najbližších dňoch, mnohí majú v hlave chaos z nových pravidiel. Zrozumiteľné a vecné odpovede potrebujú počuť všetci, aj tí „emotívne“ naladení.

O tom, že Bratislava potrebuje parkovacu politiku, niet pochýb. Rovnako ani o tom, že začiatky nebudú úplne jednoduché. Potvrdil to napríklad petržalský starosta Ján Hrčka, keď už vlni avizoval, že ak PAAS na Dvoroch 4 nebude fungovať, mestská časť neodsúhlasí rozšírenie o ďalšie zóny.

Pripomeňme, že nové pravidlá parkovania majú predovšetkým zvýhodniť

rezidentov, ale tiež vytvoriť lepšie podmienky pre chodcov a upokojiť tranzitnú dopravu. Regulácia sa zatiaľ týka troch lokalít – okrem petržalských Dvorov sú to Krasňany v Rači a Tehelné pole v Novom Meste. Znamená to, že návštevníci týchto zón môžu parkovať v spoľahlivom čase len po zaplacení hodinovej sadzby alebo vďaka bonusovej či návštevníckej karte. Rezidenti, ktorí sa zaregistrovali a kúpili si rezidentskú kartu, parkujú vo svojej zóne neobmedzene (podrobnejšie na str. 2).

Nové pravidlá vysvetľuje magistrát najmä cez web paas.sk, pričom na konkrétne nejasnosti reaguje tiež

v diskusii na Facebooku hlavného mesta. Otázok aj emócií okolo PAAS je viac ako dosť. Podľahol im dokonca člen projektového tímu parkovacej politiky, ktorý niektoré diskusné príspevky komentoval ironicky až arogantne. Bolo to zbytočné, takýto prístup nikomu nepomáha. Oveľa lepšiu službu by mali ľuďom poskytnúť priamo v teréne tzv. asistenti parkovania.

„V prvé týždne budú informovať v zónach o nových pravidlách, pomôžu s inštaláciou mobilnej aplikácie, ale zároveň budú mať funkciu mobilného parkomatu, kde bude možné uhradiť parkovné v hotovosti i kartou,“ sľúbil magistrát. (ac)

Viac na str. 2

Parkovné pre návštevníkov

- Tehelné pole: 00:00 h - 24:00 h = 1,50 €/h
- Dvory 4: pracovné dni 00:00 h - 18:00 h = 1 €/h
- Krasňany: pracovné dni 12:00 h - 06:00 h = 0,50 €/h

Z pokuty sa nevyhádate

BRATISLAVA

Nezabúdajte, že v regulovaných zónach PAAS môžete odstaviť auto len na legálnom parkovacom mieste. Vyznačené je vodorovne bielou farbou (boxy či pásy, cik cak čiary a miesta pre motorky), aj zvislo (modré tabule pre rezidentov, zelené pre návštevníkov).

Niektorí vodiči si zjavne stále neuvedomujú, že už nemôžu zabráť neoznačené miesto, hoci na ňom donedávna parkovali bez problémov. Na celé hodiny obsadia napríklad úsek s cik cak čiarou, ten však umožňuje len krátkodobé zastavenie pre kuriéra či nastúpenie alebo vystúpenie z taxíka. Ďalšie autá sme videli parkovať na chodníku alebo na mieste určenom pre motorky a naopak, motorku odstavenú na parkovacom mieste pre auto – v takom prípade musí motorkár zaplatiť parkovné ako za auto, na celé parkovacie miesto.

Riskovať pokutu sa neoplatí, rátajte s tým, že kontrola parkovania v zónach PAAS je dôsledná a efektívna, a to najmä vďaka uplatňovaniu objektívnej zodpovednosti. Ak si na aute nenájdete papuču, neznamená to, že si priestupok nik nevšimol. „Zadokumentujeme ho priamo na mieste a vodič dostane do niekoľkých dní rozkaz o uložení pokuty poštou alebo mailom,“ upozornil náčelník mestskej polície Miroslav Antal. Plná výška pokuty je 78 eur, ak ju uhradíte do 15 dní, zaplatíte dve tretiny sumy, teda 52 eur. (ac)

Štoto k veci

Šťastne a múdro

Asi je dobre, že rok 2021 už máme za sebou. Nový začiatok dáva nádej, že môže byť lepšie.

Druhý pandemický rok nám iste priniesol veľa dobrého, ale aj veľa strát a zlej energie. Niekedy sme si ju vypýtali sami, stačilo zabúdiť na sociálne siete. Vyčerpávajúce boli najmä hádky o tom, či vakcínu ano alebo nie, ktoré sprevádzali urážky a zloba, mnohí pre ne dokonca prišli o svojich priateľov.

Aj túto absurditu priniesol rok 2021. Psychológ by vysvetlil, že v ľudoch je priveľa frustrácie a strachu a pre niektorých je práve agresivita spôsob obrany... Útoky, ktorým čelili i viacerí vedci a zdravotníci, sú však d'aleko za hranicou.

Možno ste pred Silvestrom zachytili verejné poďakovanie bratislavského patológa Norberta Moravského záchranárom, a zároveň – ak si budete na niečo pripíjať, tak si pripite na rešpekt k týmto ľuďom. Pod jeho statusom sa v okamihu nahromadili desiatky komentárov, v ktorých bolo cítiť silnú vieru v zdravý rozum väčšiny. Nech je nový rok práve taký: šťastnejší a lepší, v ktorom prevládnu múdre rozhodnutia a cit.

Anna Čapková

Využiť môžete viac PAAS kariet

V prvý deň platnosti PAAS si Petržalčania navzájom vyjasňovali nové pravidlá parkovania.

BRATISLAVA

Registráciu do systému PAAS a nákup parkovacích kariet spustilo mesto cez web paas.sk. Fungujú aj klientele miesta, kde si všetko potrebné vybavíte osobne. Aké karty sa oplatia rezidentovi zóny a čo môže využiť návštevník?

Hoci je registrácia cez web rýchla a pohodlná, nášmu čitateľovi skomplikovalo celý proces jeho rodné číslo - za lomkou totiž nemá štvorčíslenie, ale trojčíslenie, s čím si systém akosi nevedel poradiť. Netreba byť preto v strese, stačí zjsť do klientskeho centra, kde vás zaregistrujú jeho zamestnanci. Takýchto miest zriadil magistrát päť: v predajni DPB na Hodžovom námestí, v tržnici na Šancovej 112, na miestnom úrade Nové Mesto, na Cypricovej ulici 1 v Rači a na Muchovom námestí 12 v Petržalke. Ako však informovala hovorkyňa magistrátu Katarína Rajčano-

trácia prebehne v poriadku, systém dokáže vyhľadať potrebné údaje v štátnych registroch a schvaľovanie prebehne automaticky. V prípadoch, kedy sa údaje nepodarí overiť alebo pri situáciách, kedy je potrebné doložiť prílohy, žiadosť schvaľujú zamestnanci klientskych centier a vtedy trvá schválenie žiadosti o niečo dlhšie ako pri automatickom schválení," uviedla.

Parkovacie karty PAAS sú štyri, pozrite si základné informácie, ktoré sme vybrali z webstránky paas.sk.

REZIDENTSKÁ KARTA

S rezidentskou kartou môžete parkovať neobmedzene v zóne PAAS, kde máte trvalý pobyt. Za prvé auto zaplatíte 39 €/rok, za druhé auto 150 €/rok a za tretie auto 500 €/rok. Na jeden byt je možné vydať maximálne 3 rezidentské karty.

BONUSOVÁ KARTA

S bonusovou kartou, ktorá stojí 10 eur/rok, parkujete 2 hodiny denne zadarmo v ktorejkoľvek zóne PAAS - predbežne sú v našom meste len tri, no ďalšie budú postupne pribúdať. Podmienkou je mať trvalý pobyt v Bratislave. Parkovací lístok so 100 % zľavou si na zvolený čas kúpite cez mobilnú aplikáciu.

NÁVŠTEVNÍCKA KARTA

Ak máte rezidentskú kartu, získate zadarmo návštevnícku kartu, vďaka ktorej môžu u vás návštevy parkovať 100 hodín v roku bezplatne. V prípade, že parkujete vo vlastnej garáži alebo nemáte auto, a teda ani rezidentskú kartu, dostanete až 150 hodín/rok pre svoje návštevy. Osoby TŽP s potrebou osobnej asistencie majú nárok na 500 hodín/rok pre návštevy. Stačí, aby vám návštevník nahlásil kód úseku parkovania (vyznačený je na zelenej tabuli), svoje EČV a začiatok aj predpokladaný čas ukončenia parkovania - tieto údaje zadáte do mobilnej aplikácie. Časový kredit sa odpočítava po minútach.

ABONENTSKÁ KARTA

S abonentskou kartou si môže v regulovanej zóne PAAS zaplatiť neobmedzené parkovanie podnikateľ alebo vlastník nehnuteľnosti, pričom nemusí mať v danej lokalite trvalý pobyt. Suma závisí od tarifného pásma: týždenná karta stojí od 12,50 do 50 eur, mesačná od 50 do 200 eur a ročná od 500 do 2 000 eur.

(bn), foto: Marián Dekan

Ako platiť v zóne PAAS

BRATISLAVA

Mobilné aplikácie, prostredníctvom ktorých môžete zaplatiť za hodinové parkovné, nájdete na webe paas.sk/platba. Vyberiete si tú, ktorá vám vyhovuje najviac. Postup pri platbe je jednoduchý:

1. Stiahnete a nainštalujete si mobilnú aplikáciu.
 2. Zadáte EČV vozidla, na ktoré potrebujete kúpiť parkovací lístok.
 3. Na mape si vyberiete úsek, kde ste zaparkovali alebo zadáte kód úseku parkovania (štvorciferný kód, ktorý nájdete na mape po kliknutí na konkrétnu ulicu <https://paas.sk/mapa-zon/>, ako aj na informačných tabuliach v regulovaných zónach).
 4. Zadáte dĺžku parkovania (minimálna platená transakcia je za 30-minútový lístok, dlhší čas parkovania je možné zvoliť po 1 minútových intervaloch).
 5. Zaplatíte a parkujete. Parkovací lístok je elektronický, je viazaný na EČV. Pri kontrole tak systém automaticky overí, či bol na dané vozidlo vydaný parkovací lístok.
- Na úhradu parkovného môžete využiť aj parkomaty alebo tzv. asistentov parkovania, ktorí budú prvé týždne informovať v zónach o nových pravidlách.

Zdroj: paas.sk

HISTÓRIA VO VAŠICH RUKÁCH

Exkluzívna razba
zušľachtená rýdzim zlatom

NOVINKA

Numizmat:

Pamätná razba Kráľovná Mária Terézia zušľachtená rýdzim zlatom

Dôležité:

Bez akýchkoľvek ďalších záväzkov

Objednajte tu:

www.cisarovna.sk, tel: 0850 606 777

Téma:

Výročie korunovácie Márie Terézie

Distribútor:

Národná Pokladnica

Pozor:

1 ks na osobu

Cena:

iba 4,95 € (poštovné a balné ZADARMO)

MÁRIA TERÉZIA, NAŠA KRÁĽOVNÁ

Získajte pamiatku na najmocnejšiu panovníčku Európy

len 4,95 €

Poštovné a balné ZADARMO!

Najrýchlejšia rezervácia:

Internetový rezervačný systém:
www.cisarovna.sk

Telefónna rezervačná linka:
0850 606 777

Po-Pia 9:00-18:00, So-Ne 9:00-15:00
Modrá linka - voláte za bežnú cenu miestneho hovoru

QR objednávka

Existuje len málo panovníkov, ktorí by sa tak pričínili o zmenu kolobehu našich dejín. **Mária Terézia**, ktorú veľkolepo korunovali pred 280 rokmi v Bratislave, má dosah na životy ľudí aj v súčasnosti.

Okrem titulu z **Božej vôle rímska cisárovná** bola ale najmä matka 16 detí, milujúca manželka a reformátorka v ťažkých časoch. Mária Terézia je motívom našej exkluzívnej numizmatickej razby zušľachtenej **rýdzim zlatom**.

Využite jedinečnú príležitosť získať za výhodnú cenu 4,95 €, bez akýchkoľvek ďalších záväzkov, exkluzívnu razbu venovanú namocnejšej panovníčke Európy.

POZNÁMKA:	Pri objednávke prosím uveďte číslo rezervácie
VAŠE ČÍSLO REZERVÁCIE:	32010413
CENA:	len 4,95 € (poštovné a balné ZADARMO)
DÔLEŽITÉ:	Bez akýchkoľvek ďalších záväzkov
SPÔSOB REZERVÁCIE:	www.cisarovna.sk ; 0850 606 777

Vzhľadom na to, že očakávame veľký záujem, **limitácia je iba 1 pamätná razba na osobu**. Platíte len 4,95 eur a poštovné a balné je zadarmo.

Garantujeme Vám právo na vrátenie v lehote 14 dní od doručenia. Ponuka platí iba 10 dní!

www.cisarovna.sk

Špeciálna ponuka je platná iba 10 dní!

Averz:	Jej výsosť Mária Terézia
Reverz:	Korunovácia v Bratislave v roku 1741
Zušľachtenie:	Rýdze zlaté (999/1000)
Kov:	Meď a nikel
Priemer:	33 mm
Hmotnosť:	15,5 g

Internetový rezervačný systém
www.cisarovna.sk

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVIRE

ŠTAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

DOM SENIOROV
LUČENECKÉ KÚPELE

OTVÁRAME
1.2.2022

INFO:
www.dskupelelc.sk
+421 905 853 878

ART INVEST

OBRÁZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII

Žiadne poplatky

Galéria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

Istropolis zbúrajú NOVÉ MESTO

Dom odborov, známy ako Istropolis, zbúrajú. Developer ImmoCap už má právoplatné rozhodnutie o odstránení objektu.

V polovici januára na mieste pribudne oplotenie a začne sa s demontážou mramorového obkladu na fasáde. Developer deklaruje zodpovedný prístup k obkladu i k umeleckým dielam a artefaktom: „Obklad sa šetrne uskladní, aby bol pripravený na opätovné použitie. Rovnako zodpovedne sa postavíme k umeleckým dielam a artefaktom, ktoré plánujeme umiestniť v novom projekte.“ Na mieste Domu odborov chce vytvoriť živý priestor na bývanie, prácu, trávenie voľného času, zachová tam aj kultúrno-spoločenskú funkciu. (TASR)

Chýba 20-tisíc Bratislavčanov

BRATISLAVA Hlavné mesto ani mestské časti nie sú spokojné s prvými zverejnenými údajmi z vlaňajšieho sčítania obyvateľov. Tvrdia, že im Štatistický úrad priznal o takmer 20-tisíc obyvateľov menej ako evidujú, čo by znamenalo výpadok miliónov eur. Primátor Matúš Vallo a starostovia preto spoločne požiadali Štatistický úrad, aby rozdiel hodnoverne vysvetlil. Štatistickí narátali 475 503 obyvateľov hlavného mesta, Vallo však tvrdí, že ich je viac ako 500-tisíc. (TASR)

VYSKÚŠALI SME Platbu v regulovanej zóne PAAS zvládne cez parkomat každý

BRATISLAVA Z novej parkovacej politiky PAAS (Bratislavský parkovací asistent) majú obavy najmä mnohí starší vodiči, ak by mali pri platení použiť mobilnú aplikáciu. K dispozícii je však aj parkovací automat, ktorý zvládne každý bez problémov.

Platenie cez parkovací automat sme vyskúšali v lokalite Tehelné pole, kde od 10. januára tiež platí PAAS.

Praktická rada: ak si nedáte pozor, nemusíte si všimnúť, že ste zaparkovali v spoločnej zóne. Spoznáte ju však podľa informačnej tabule, kde je uvedený aj kód úseku zóny, v ktorej ste zaparkovali, je to dôležité pri platbe. Kód zóny si určite všimnite správne, na vedľajšej ulici už totiž môže platiť iný kód.

Po zaparkovaní si môžete vybrať, či zaplatíte mobilom alebo vyhľadáte automat. (ms)

Foto: ms

1

Keď pristúpíte k automatu, obrazovka je vypnutá, musíte ju teda zapnúť týmto tlačidlom (červená šípka). Po zapnutí obrazovky sa na automate rozsvieti displej, pokračujete kliknutím na štart.

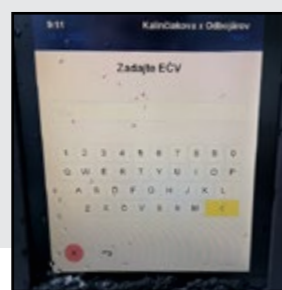
2

Vzápätí si od vás automat vypýta štvorciferné číslo zóny, v našom prípade to bolo 3002. Zadáte číslo zóny, ktoré ste videli na informačnej tabuli, a kliknete na zelenú fajku vpravo.

3

Následne si od vás automat vypýta evidenčné číslo auta – EČV, ktoré zadáte do systému.

4

Ďalším krokom si prídávaním či uberaním minút nastavíte čas, ktorý chcete na parkovacom mieste stráviť. Zároveň vidíte presnú hodinu, dokedy vám bude parkovné platiť, ako aj presnú sumu, akú po kliknutí na zelenú fajku zaplatíte.

5

Následne už len zaplatíte priložením karty na žltú plošku na automate. To je všetko.

od 1415 € od 1615 €

ZADARMO:
60 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km,

AKCIA:
zľava 15%, pre dôchodcov 20%

Kontakt: Šancova ulica 112 (v budove Tržnice), Bratislava
0905 320 476, 0918 504 385
031 780 4240
www.kamenarstvo-andrassy.sk

DRIEŇOVÁ OPĎ NA CESTÁCH - ERASMUS

Základná škola Pavla Marceľo na Drieňovej 16 v Bratislave pokračuje aj tento školský rok v medzinárodných projektoch Erasmus +, na ktoré škola získala viac ako 50 000 €. Posledný rok nebolo možné vôbec cestovať a väčšina mobilít prebiehala virtuálne, avšak od 29.11.2021 vyslala škola troch učiteľov a päť žiakov do Nemeckého Mníchova a v mestečku Gauting prebehla riadna prezenčná mobilita v rámci projektu NEMESIS (New me-

dias in democratic society). Aj keď sa stretnutie, pobyt na škole či v rodinách neobišiel bez riadnych pandemických opatrení a vycestovať

sme mohli až po absolvovaní PCR testov, stretnutie sme si užili a žiaci aj učiteľia sa vrátili spokojní. Výstupom stretnutia bola príručka pre žiakov, ako rozoznávať hoaxy a fake news a na čo si pri prezeraní internetu dávať najväčší pozor. Všetky info o projekte nájdete aj na www.project-nemesis.online.

Doprajte si po covide liečbu jogou a ajurvédou, aby ste boli čím skôr fit

Centrum RAJ zdravia na bratislavských Kramároch

NOVÉ MESTO Sú šťastlivci, ktorí zvládnu náказu koronavírusom takmer bez príznakov, no vo väčšine prípadov sa organizmus z covidu dlho spamätáva. Neoceniteľnú pomoc pri liečbe post-covidového syndrómu ponúka špeciálny program, ktorý pripravili skúsení odborníci centra RAJ zdravia.

„Mnohí ľudia, hoci už pre-

konali covid, sa aj niekoľko mesiacov stále necítia byť vo svojej koži. Najčastejšie ich trápi únava, bolesti kĺbov a hlavy, dýchavičnosť, nespavosť, zhoršenie fyzickej kondície, ale tiež mentálna nevyrovnanosť až depresívne stavy,“ pripomína Katarína Bohdalová, zakladateľka centra RAJ zdravia, ktoré nájdete neďaleko nemocnice na bratislavských Kramároch.

Je to jasný signál, že organizmus sa ešte nevyrovnal s dôsledkami ochorenia. Na spomínané ťažkosti väčšinou ani neexistuje účinný liek, najdôležitejšie je pomôcť telu naštartovať jeho vlastnú regeneračnú schopnosť. „Práve tu prichádzajú na pomoc ajurvéd a joga, dve najúžasnejšie náuky o živote. Dokážu významne zlepšiť zdravotný stav ľudí s následkami covi-

du,“ pokračuje pani Bohdalová, ktorá má s oboma praktikami dlhoročné pozitívne skúsenosti.

Vysvetľuje, že jogové cvičenia zmiernujú stres, zvyšujú kapacitu pľúc, zlepšujú metabolizmus, a postupne aj fyzickú kondíciu, čo zároveň podporuje psychiku a mentálne nastavenie človeka. Aj ajurvéd pomôže zlepšiť vašu fyzickú kondíciu, a to najmä úpravou stravovacieho režimu a potrebnými doplnkami výživy, ktoré podporia či už celkovú regeneráciu tela, alebo priamo konkrétne oslabené orgány.

„V ponuke nášho centra máme pobytové programy, na ktorých sa však môžete

zúčastniť aj 'ambulantne'. To znamená, že sa môžete u nás ubytovať a absolvovať pobyt podobne ako v kúpeľnom dome, alebo - ak ste napríklad z Bratislavy a radšej by ste prespávali doma - prídete len na procedúry a stravu, ktorú zabezpečíme presne podľa vašich potrieb,“ upresňuje Katarína Bohdalová.

Práve program Post-covid spolu s Detox programom a Relax programom sú v centre RAJ zdravia momentálne najzaujímavejšie. „Ušijú“ vám ich presne na mieru, podľa zdravotného stavu, ktorý posúdi ajurvédsky lekár v spolupráci so všeobecným lekárom. (pr)

Foto: Marián Dekan

Čo získate absolvovaním programu Post-covid?

- Zmiernenie pretrvávajúcich ťažkostí po prekonaní ochorenia
- Posilnenie a výživu tkanív na telesnej úrovni
- Posilnenie imunitného systému
- Zharmonizovanie fyzického a mentálneho stavu
- Naštartovanie vlastnej regeneračnej schopnosti

RAJ zdravia

STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE PODĽA AJURVÉDY A JOGY

Prídte sa pozrieť na vlastné oči.

Lepšie raz zažiť ako desaťkrát počuť.

Otvorené denne
9:00 - 20:00

www.rajzdravia.sk

Limbová 1A
83101 Bratislava
02/2034 0711
raj@rajzdravia.sk

Tomáš Hulík

KARLOVA VES

Zoologická záhrada Bratislava pred pár dňami opäť otvorila svoje brány pre návštevníkov. Na aké zmeny a nové zvieratá sa môžete tešiť? Aj o tom hovorí TOMÁŠ HULÍK, ktorý je poverený vedením ZOO. Široká verejnosť ho pozná aj ako známeho prírodovedcu, filmára a fotografa.

Aký bol rok 2021 pre zoologickú záhradu? Počas pandémie ste boli aj zatvorení, ovplyvnili výpadky tržieb nebudaj aj starostlivosť o zvieratá?

Myslím si, že celkom turbulentný a perný. Pustili sme sa s veľkou verou do práce, aby sme sa v Bratislave pokúsili urobiť modernú ZOO a začali naplňať jej hlavnú úlohu – pomoc ohrozenej prírode a záchrana vzácných a ohrozených druhov živočíchov. Výpadky príjmov zo vstupného, samozrejme, cítime, ale, našťastie, to nemalo vplyv na starostlivosť o zvieratá, ktoré sú u nás na prvom mieste.

Bratislavská ZOO poteší viacerými novinkami

Môžu však pribrzdiť plány na rozvoj ZOO.

Počas uplynulého roka došlo v ZOO aj k stratám, uhynul napríklad jeden zo symbolov, 19-ročný tiger Achilles. Keď sa na to pozrieme opačne, s akými prírastkami rátate v tomto roku?

Odchod tigra nás veľmi mrzí, tak ako odchody iných zvierat, ale na druhej strane sa tešíme všetkým mláďatám, ktoré naši zverenci privedú na svet. Práve v povianočnom období sa nám narodil adax či lama, očakávame aj mláďatá oryxov. A na čo sa môžeme tešiť? Túžobne očakávame, kedy budeme môcť uviesť do expozície urzony kanadské a obnoviť chov dikobrazov. Plánujeme rozširovať druhové zastúpenie bažantovitých vtákov. Tešíme sa z nádhernej morky lesklej, pôvodom z Mexika. V rámci pomoci slovenskej prírode, dúfam na jar, začíname s chovom sýsľa pasienkového. Budeme mať novú voliéru pre bielu formu pávov, aj nové chovné zariadenie pre mačku divú v rámci budovanej expozície Karpatského lesa, kde by sme radi prezentovali u nás žijúce zvieratá, ktoré všetci poznáme, ale málokto sa s nimi stretol vo voľnej prírode. Čakáme tiež na finalizáciu projektu novej voliéry pre arý zelené a začali sme dopĺňať africkú faunu. Našou najvýznamnejšou akvizíciou boli nádherné, ale

veľmi plaché a na chov náročné antilopy kudu malé, ktoré návštevník môže nájsť v expozícii za nosorožcami. Tu plánujeme upraviť aj životný priestor pre moje obľúbené zvieratká – psyky ušaté. Noviniek je v ZOO však oveľa viac, treba prísť.

Kedy sa dočká nového domova medveď Félix? Stále je v nevyhovujúcom betónovom výbehu zo 60. rokov minulého storočia... Plány sú jasné, no dožije sa ho?

Na novom domove pre medveďa hnedého intenzívne pracujeme. V súčasnosti cizelujeme ešte projekt, ktorý onedlho pôjde na stavebné konanie, a tak len dúfam, že všetko pôjde ako po masle a v dohľadnom čase pristúpíme k stavebným prácam. Pre novú expozíciu sme vybrali miesto hneď za rymisi ostrovidmi, kde bude mať medveď viac ako 3 500 metrov štvorcových lesa, teda takmer 10-krát väčší životný priestor ako dnes. Jeho nový domov bude zároveň novou dominantou expozície Karpatský les.

Ktoré výbehy pokladáte za zastarané?

Uff, veľmi dobrá otázka. Úprimne? V súčasnosti nájdeme iba zopár expozícií, ktoré nie sú morálne a technicky zastarané. Investičný a morálny dlh bratislavskej ZOO je extrémny. V spolupráci s bývalou riaditeľkou Júliou Hanuliakovou a našimi zamest-

nancami pripravujeme novú koncepciu ZOO, aby sme mohli v budúcich rokoch vybudovať zoologickú záhradu patriacu do 21. storočia. A medzičasom sa budeme snažiť modernizovať a rekonštruovať expozície, ktoré máme. Na druhej strane by sme radi zachovali niektoré expozície, ktoré určujú genius loci bratislavskej ZOO, a vhodne ich implementovali do novej koncepcie.

Jednu z veľkých zmien uplynulého roka bolo zatvorenie dinoparku. Čo je nové v spore s jeho prevádzkovateľmi?

K tejto téme sa už veľmi nechcem vracieť, bolo o nej popísané viac než dosť. Spor sa rieši súdnou cestou a osobne by som najradšej čím skôr uzavrel túto traumatizujúcu kapitolu pre návštevníkov, ZOO, ako aj prevádzkovateľa dinoparku.

Nahradí dinopark iná atrakcia?

Veľmi nerád niečo sľubujem, ale myslím si, že určite dinopark nahradíme podobnou atraktívnou atrakciou. Už ju máme „na papieri“, momentálne nás čakajú rozpravy o tom, ako náš zámer uchopiť, aby sa dokázal čo najskôr realizovať. Plne si uvedomujem frustráciu našich návštevníkov, najmä tých najmenších, ale dúfam, že už čoskoro sa budeme mať na čo tešiť. (ms)

Foto: archív T. H.

Celý rozhovor nájdete na www.banoviny.sk

Prvých piati developeri idú stavať pre mesto nájomné byty

BRATISLAVA

Problém dostupného bývania rieši Bratislava aj v spolupráci so súkromným sektorom. Prvých piati developeri už odsúhlasili koncom minulého roka zmluvu, vďaka ktorej sa má mestský bytový fond rozšíriť o desiatky nájomných bytov.

Zmluvu o spolupráci mesta s developeri, ktorá je výsledkom schválenej Metodiky zmien územného plánu v záujme budovania predpokladov na rozvoj nájomného bývania a zvyšovanie dostupnosti bývania, odsúhlasili predbežne spo-

ločnosti Agátová, Agadu, Corwin SK, Grunt a YIT Slovakia. Zmenou územného plánu im hlavné mesto umožní postaviť viac bytov a za symbolickú odplatu získa primeraný podiel bytov vyčlenených na nájomné bývanie. Pointou prvých uzavretých zmlúv má byť v závere 145 bytov, ktoré Bratislava nadobudne do svojho vlastníctva. Hovoríkyňa magistrátu nás ešte začiatkom decembra informovala, že hlavné mesto posudzuje aj možnosť odkupovať byty od developerov. „Aktuálne pripravujeme verejnú ob-

starávanie na nákup 100 bytov, ktoré sú alebo budú vo výstavbe priamo od developerských spoločností,“ uviedla vtedy Katarína Rajčanová.

Nový model spolupráce so súkromným sektorom, ktorý definuje spomínaná metodika zmien územného plánu, je podľa magistrátu obojstranne výhodný - umožní navýšiť počet nájomných bytov pre hlavné mesto, aj počet komerčných bytov na trhu. Súkromná výstavba má pritom rešpektovať verejný záujem a potreby obyvateľov. (ac)

Ilustračné foto: Marián Dekan

Zmizlo takmer 150 vrakov

NOVÉ MESTO

Samospráva Nového Mesta aj uplynulý rok čistila cesty a parkoviská od starých nepojazdných áut bez EČV.

V priebehu roka 2021 umiestnila na 147 vozidiel výzvu aj s doručením listu majiteľovi, aby na vlastné náklady zabezpečil odstránenie vraku. Keď vlastníci nezareagovali, mestská časť dala autá odiahnuť autorizovanou spoločnosťou. (ts)

Vydra je späť

BRATISLAVA

Koniec roka priniesol pracovníkom Mestských lesov v Bratislave prekvapenie. Na jednom z rybníkov zistili pobytové znaky vydry riečnej.

Po dlhých rokoch sa vrátila do Vydrice, vodného toku, ktorý už viac ako 600 rokov nesie jej meno. „Vydra riečna je známy živočích, ale len málokto ju mal možnosť pozorovať vo voľnej prírode. Až teraz sa nám podarilo objaviť jej pobytové znaky - zvyšky potravy a trus,“ uviedol Michal Noga, pracovník environmentálnej výchovy Mestských lesov v Bratislave. (ts)

Stromček dajte do ohrádky

BRATISLAVA

Zber vianočných stromčekov, ktorý sa začal tento týždeň, potrvá v Bratislave až do 11. februára.

Na zber inštalovalo hlavné mesto viac ako 500 špeciálnych ohrádok, nájdete ich v každej mestskej časti. Magistrát žiada Bratislavčanov, aby na odkladanie stromčekov využívali predovšetkým tieto ohrádky. Kde sú rozmiestnené, zistíte aj na mape zverejnenej na webe firmy Odvoz a likvidácia odpadu www.olo.sk. (TASR)

[WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK](http://www.BRATISLAVSKENOVINY.SK)

Stavebné práce na Železnej studničke sa už rozbehli

NOVÉ MESTO

Rodinná firma bývalého šéfa KDH a podnikateľa Alojza Hlinu sa po šiestich rokoch konečne dočkala všetkých potrebných povolení, aby sa mohla pustiť do obnovy areálu lesnej Rotundy. Na Železnej studničke je dnes už poriadne rušno.

„Ideme sa pokúsiť obnoviť lesk a slávu Železnej studničky. Držte nám palce.“ Takýto oznam spolu obrázkom obnovenej pamiatky si prečítate pred vstupom na stavenisko a ako sme postrehli, ľudia, ktorí sa tu pristavili, projektu fandia. „Konečne sa niečo deje, tešíme sa, že miesto ožije. Roky tu bol iba plot a nič sa nedialo,“ komentovali. Na potrebné povolenia čakali Hlinovci dlhých šesť rokov – s návrhom obnovy pôvodných objektov prišli ešte v roku 2014, o schválenie projektu požiadali v októbri 2015, no právoplatné stavebné povolenie získali až v máji 2021. „Mohli sme ho mať už v októbri 2020, no dva dni pred jeho správo-

platnením prišlo odvolanie od istého občana, a tak sa to natiahlo. Za ten čas vzrástli

Ľudia sa zastavujú pred staveniskom, zaujímajú ich, ako práce postupujú.

ceny niektorých materiálov aj dvojnásobne,“ konštatoval Alojz Hlina. V tejto chvíli si preto netrúfa odhadnúť, aké investície zhltnie vybudovanie celého areálu. Stavba má byť hotová do júna 2023, no fakt je, že nebyť dlhých povolovacích procesov (dlhých aj pre opakované

odvolania nemenovaného sťažovateľa) sa mohol už dávno využívať. Čo všetko sa v spustnutom areáli obnoví? Na mieste niekdajších slávnych Ferdinandových kúpeľov vybudujú jednopodlažnú záhradnú reštauráciu s podkroviem, ktorá bude pôdorysom aj architektúrou

odkazovať na bývalý kúpeľný dom. Slúžiť má ako reštaurácia s posedením na terase. Druhou novostavbou je Labutí pavilón, ktorý postavia na mieste pôvodného historického pavilónu. Slúžiť má ako bar a kaviareň, aj na spoločenskú zábavu s posedením. Projekt zahŕňa tiež obnovu rotundy a medznika, ktoré sú kultúrnymi pamiatkami, chýbať nebudú oddychové plochy, detské ihrisko či ohrady so zvieratkami. (ac)

Foto: ac

VOLITA + SERVIS

Novoročné ZĽAVY

na servis okien a dverí

+ Servisná obhliadka ZADARMO

- Ušetríte stovky eur na kúrení
- Zabránite vypadnutiu
- Predĺžite životnosť niekoľkonásobne

+421 911 078 833 www.volitaservis.sk

ANKETA Plány samospráv v roku 2022: Lepšia doprava, nové triedy v škôlkach a školách, obnovené chodníky aj ihriská

BRATISLAVA
Starostky a starostovia 17
mestských častí odpovedajú

na otázku, aké najväčšie vý-
zvy ich čakajú v novom roku
a čo pokladajú za priority.

nej komunikácie

ČUNOVO, Gabriela Ferencáková:
Predovšetkým chceme zabezpečiť
vybavenie materskej školy, ktorú plá-
nujeme otvoriť k 1. septembru 2022,
vybudovať bezbariérový vstup do
kulturno-spoločenskej sály miestneho
úradu – výstavbu výťahu. Očakávame,
že sa hlavnému mestu podarí realizovať
dlhodobu plánovanú rozšírenie vstup-
do mestskej časti.

**DEVÍN,
Lucia Kolková:**
Uvidíme,
čo bude po-
trebné akút-
ne opravovať
a na čo
budú peniaze, zrejme budeme
ešte dorábať strechy na objek-
te miestneho úradu a Domu
kultúry, ktoré sú v havarij-
nom stave a ich riešenie by
nám zverené budovy ďalej
poškodzovalo a ničilo.
(Mestská časť je v nútennej
správe, pozn. red.)

**ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE**

**oznamuje zmenu pracovnej
doby od 15-21h
ošetrite každého, kto nám zavola!**

**0905 662 407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE**

**Nevyhadzujte
knihy
darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786**

**Viac informácií zo života
v Bratislave nájdete na
www.banoviny.sk**

**DEVÍNSKA NOVÁ
VES,
Dárius Krajčír:**
Doprava. Tá je neuralgic-
ký bod v celej Bratislave,
Devínsku Novú Ves ne-
vyvíjajú. Riešenia pre
dopravu presahujú rámec
bežných projektov, pretože ich príprava je ná-
ročná. V novom roku by sa mali spustiť práce,
po náročnej projektovej príprave, na turbo-
okružnej križovatke Eisnerova ulica v spolu-
práci s mestom. Podobne práce na križovatke
Jána Jonáša. To by pomohlo značne znížiť do-

**DÚBRAVKA,
Martin Zaťovčák:**
Stoja pre nami
viaceré výzvy. Verím,
že sa hlavnému
mestu podarí spustiť
dlho pripravované
rozšírenie Harmincov-
vej ulice, v spolu-
práci s Bratislavským samosprávnym
krajom by sa mohli začať dva projekty
– cyklomost do Lamača a začiatok
prác na dokončení areálu SPŠE Karola
Adlera.

**JAROVCE,
Jozef Uhlér:**
V novom roku plánujeme posunúť rozbeh-
nuté projekty čo najviac k realizácii, aby
volení zástupcovia, ktorí prídu po nás, našli
všetko čo najlepšie pripravené. Týka sa to
najmä prístavby základnej školy, výstav-
by novej materskej školy a cyklochodníka
Jarovce - Rusovce. Neplánujeme začínať na nových väčších
projektoch, a tiež nechceme robiť veci, ktoré sú v teréne veľmi
viditeľné, tak ako sa to zvykne robiť vo volebnom roku.

LAMAČ, Lukáš Baňacký:
Rok 2022 bude posledným rokom
tohto volebného obdobia. Okrem
niekoľkých nových projektov by som
sa preto rád sústredil na úspešné do-
končenie tých rozpracovaných. Mojou
prioritou zostáva nadstavba základ-
nej školy. Práve na tento projekt sa
sústredujú kapacity viacerých kolegov,
keďže ide o investíciu v hodnote viac ako 4 milióny eur.
V roku 2022 dokončíme niekoľko ročných rekonštrukcií
Malokarpatského námestia, pustíme sa do prepojenia
tohto námestia s Vrančovičovou ulicou, ktorá tvorí cen-
trálnu os našej mestskej časti.
Zároveň prebiehajú aktivity súvisiace s rekonštrukciou
Kaplnky sv. Rozálie, na ktorú je vyhlásená aj zbierka.
Pripravujeme taktiež osadenie pamätníka Moja vina,
ktorý bude v areáli Železničnej stanice Lamač pripomi-
nať prvý transport židovských žien a dievčat do tábora
smrti v Osvienčime.

prvnú záťaž pre obyvateľov Devínskej Novej
Vsi. Okrem dopravy nás čaká architektonická
súťaž riešenia Centrálného námestia, pri kto-
rej s nami spolupracuje Metropolitný inštitút
Bratislavy. Naším zámerom je znova oživiť
tento priestor a obnoviť ho, aby opäť skrášo-
val našu mestskú časť a slúžil všetkým Devín-
skonovovešťanom aj návštevníkom. V roku
2022 by mala finišovať rekonštrukcia terasy
Milana Marečka s novým vzhľadom. Popri
týchto veľkých projektoch, samozrejme, pre-
bieha mnoho menších, aby sme rozvíjali našu
mestskú časť a zveľaďovali miesto, ktoré radi
nazývame našim domovom.

**KARLOVA VES,
Dana Čahojová:**
Do budúcnosti je viacero projektov roz-
behnutých v rôznych fázach realizácie
a Karlovešťania sa z nich čoskoro budú
môcť tešiť. Za najväčšie výzvy nového
roka považujeme plán generálnej opravy
Púpavovej ulice, chodníka a cesty na
Perneckej, výstavbu parkovacieho
domu na L. Fullu, rekonštrukciu ZŠ Dubčeka vrátane
novej kuchyne, vybudovanie atletickej dráhy a ďalšieho
multifunkčného ihriska. Chceli by sme konečne výraz-
nejšie pokročiť v zariadení sociálnych služieb a ak to
rozpočet dovoľí, spustíme toho ešte viac. Naším naj-
väčším želaním ale je, aby konečne pominulo trápenie
s koronou a život sa mohol vrátiť do normálnych koľají.

**NOVÉ MESTO,
Rudolf Kusý:**
Splniť si sny, túžby a potreby, ktoré dlho-
dobo máme. V Bratislave je konečne mož-
nosť získať peniaze z Európskej únie. Teraz
je to obdobie, kedy všetci musíme pripraviť
projekty na rozšírenie a rekonštrukciu škôl,
škôlok, kultúrnych zariadení, sociálnych
zariadení, cyklotrás, verejných priestorov... Toto všetko sú
veci, ktoré fyzicky nebude vidieť a ľudia sa budú pýtať: „Čo
vlastne robíte, keď sa nič nedeje? Takmer nič sa nerekonštru-
je, nestavia, čo sa deje?“ Ale to je investícia do budúcnosti. Je
to podobné, akoby ste sa pýtali vysokoškoláka: „Prečo nenosiš
domov poriadnu výplatu?“ Lebo investuje do svojej budúcnos-
ti. A to je podľa mňa naša prvotná úloha.

STARÉ MESTO, Zuzana Aufrichtová:

Prioritou
bude roz-
šírenie ka-
pacití zá-
kladných
a mater-
s k ý c h
š k ô l .
Konkrét-
ne v projekte nadstavby ZŠ
Dubová sme sa posunuli do
bod, keď máme stavebné
povolenie a dokončený
schválený projekt a čakáme
na rozhodnutie Ministerstva
investícií, regionálneho roz-
voja a informatizácie Slove-
nskej republiky.

Intenzívne robíme s Evan-
jelicou cirkvou augsbur-
ského vyznania o možnosti
prenájmu ich budovy na Pa-
lisádach, kde aktuálne sídli
Deutsche Schule. Z objektu
by sa mohlo stať elokované
pracovisko niektorej zo zá-
kladných a materských škôl
v zriaďovateľskej pôsob-
nosti Starého Mesta. V tom
prípade by nás v roku 2022
čakalo zariadenie nového
školského zariadenia. Budo-
va na Palisádach je vo veľmi
dobrom technickom stave
s kapacitou 23 tried a ďalší-
mi dodatočnými priestormi.
Má aj vlastné ihrisko a škol-
ský dvor.

Pokračujeme v rekonštruk-
ciách školských jedální
a kuchýň na základných
a materských školách. Po
spustení prevádzky v nových
priestoroch Zariadenia opat-
rovateľskej služby sa uvoľ-
nené priestory upravia na
nové staromestské nájomné
byty.

Okrem toho sa bude naša
mestská časť venovať vytvo-
reniu protokolárneho
mesta SR, čím nás poveri-
la vláda a poskytla projek-
tu sto percentnú finančnú
krytie (pamätník neznáme-
ho vojaka). Pokračujeme
v kultivovaní verejného
priestoru zo zdrojov Fon-
du architekta Weinwurma,
a tiež s podporou dotač-
ných schém Starého Mes-
ta.

PODUNAJSKÉ BISKUPICE, Zoltán Pék:

Aj novela školské-
ho zákona mala za
následok, že sme
v školskom roku
2021/22 nemohli
kapacitne prijať všetky deti s trvalým
pobytom v mestskej časti. Som preto
veľmi rád, že naši poslanci schvá-
lili zmenu účelu využitia priestorov
Denného centra, knižnice a materského

PETRŽALKÁ, Ján Hrkča:

Jednou z našich najdôležitejších
priorít je pokračovať vo vytváraní
nových miest pre
škôlkarov vo verejných materských
škôlkach. Našou ambíciou je dosiahnuť,
aby od septembra 2022 boli do
škôlky prijaté všetky deti staršie
ako tri roky.

Výzvom v novom roku je pre nás
aj téma parkovania, najmä jasné
a vecne komunikované pravidlá
po spustení celomestskej parko-
vacej politiky v režii magistrátu,
keďže sa týka aj petržalskej miestnej
časti Dvory IV. V rámci riešenia
dlhodobého problému s nedostatkom
parkovacích miest bude našim
cieľom zbaviť Petržalku nepojazdných
vozidiel, ktoré bránia parkovaniu
zodpovedných vodičov. Na tento
účel sme si prenajali doteraz
takmer nevyužitý areál na Kočánkovej
ulici 1, ktorý slúži ako dočasné
odstavné parkovisko pre vraky.
Rok 2022 sa bude niesť aj v
znamení predĺženia električko-
vej trate na koniec Petržalky pod
hlavičkou hlavného mesta.
Výstavba si bude vyžadovať veľkú
dávkou trpezlivosti od oby-
vateľov pre viaceré dopravné
obmedzenia, no verím, že keď
spoločne zotrváme, vo finále sa
budeme môcť tešiť z výhod,
ktoré očakávané predĺženie električ-
kovej trate priniesie.

RUSOVCE, Lucia Tuleková-Henčelová:

V novom roku by sme sa radi plne
sústredili na finalizáciu projektov
financovaných z eurofondov, t. j.
vybudovania autobusového
obratiska, nového skateparku,
nadstavbu školy, ako aj
intenzívnu prezentáciu rímskeho
dedičstva. V pláne máme tiež
rekonštrukciu kultúrnej sály
v prípade, že bude naša
mestská časť úspešná v aktuálne
vyhlásenej výzve.

centra na Latorickej ulici na materskú
školu. Vychádzajúc z aktuálnej situácie
nám to umožní zvýšiť kapacitu mater-
ských škôl o ďalšie tri triedy. Dnes
poskytované služby v areáli bývalej
škôlky zostanú zachované a pracujeme
na ich premiestnení a skvalitnení. K tejto
výzve na rok 2022 patrí aj príprava
zvýšenia kapacití MŠ, ktorá reflektuje
potenciálny demografický vývoj po
roku 2025. Poslanci schválili aj náš
zámer zriadiť moderné Zariadenie
opatrovateľskej služby. V čo najkratšom
čase chceme

ponúknuť jednu z najžiadanejších
sociálnych služieb určenú plnoletým
obyvateľom, nielen seniorom, ktorí
sú odkázaní na pomoc inej osoby.
Realizujeme aj I. etapu projektu
„Zelené srdce Biskupíc“ a ak nám
počasie dopraje, tak už čoskoro sa
naša mestská časť bude pyšiť prekrás-
nym zeleným centrom. Ďalšou výraznou
zmenou prejde priestranstvo pri Pošte
na Uzbeckej ulici, ktoré plánujeme
vrátiť do kultúrno-spoločenského života
v novej podobe a kvalite.

VRAKUŇA, Martin Kuruc:

V roku 2022 plánujeme pokračovať
v opravách materských a základných
škôl, vo výsadbe nových stromov, v
rekonštrukcii ciest a chodníkov, ako aj
v budovaní nových cyklotrás. Chceli by
sme zrekonštruovať futbalový areál
ŠK Vranka a vybudovať tréningové
ihrisko s umelou trávou.

Takisto chceme rozšíriť priestory
knižnice a vybudovať vegetačnú
zelenú strechu na MŠ Kríková.

VAJNORY, Michal Vlček:

Očakávam, že v roku 2022 začneme
s prístavbou základnej školy. V rámci
nej plánujeme rozšíriť kapacitu o 6
nových tried, 2 odborné učebne a 1
poťahovú triedu, a súčasťou budú aj
vonkajšie učebne, nové multifunkčné
ihrisko, bežecká dráha či workoutové
ihrisko. Ďalším projektom,
ktorý, verím, že budeme finalizovať
v tomto roku, je projekt integrovaného
parkoviska, ktoré vybudujeme pri
vlakovej stanici vo Vajnoroch a ktoré
má umožniť občanom Vajnór pohodlnejšie
cestovať vlakom do mesta. Plánujeme
zrevitalizovať dve obľúbené miesta, a to
Park pod lipami a detské ihrisko na
Koniarkovej. Rok 2022 tak bude z
môjho pohľadu rokom dokončovania
projektov. Radi by sme začali realizovať
aj výstavbu nového špecializovaného
zariadenia pre seniorov, všetko však
bude závisieť od toho, či uspějeme
v žiadosti o nenávratný finančný
príspevok.

Pokračovanie na str. 10

ORTOINOVA – Súkromná traumatologicko-ortopedická ambulancia*

Nájdete nás v zdravotnom stredisku,
ul. Pavlovičova 3 na Trnávke v Bratislave.

Na vyšetrenie sa objednajte
telefonicky: 0948 395 168
alebo e-mailom: info@pharco.sk

TEŠÍME SA NA VÁS!

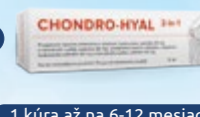
www.ortoinova.sk

**ZACHRÁŇTE SI KLĚB,
ODDIAĽTE JEHO VÝMĚNU!**

Unikátne bioaktívne hojenie kĺbu
a kĺbovej chrupavky

Zdravotnícke pomôcky

1 kúra až na 6-12 mesiacov

Liečba fibrínovým derivátom bohatým
na hojivé cytokíny prispieva k záchrane kĺbu

Pokračovanie zo str. 9

RAČA,
Michal Drotován:

Najväčšou výzvou je úspešné pokračovanie rekonštrukcie základnej školy Plickova, tiež by sme chceli začať výstavbu materskej školy Kadnárova,

opraviť centrálné námestie na Východnom či vybudovať nové zatrávňovacie miesta na parkovanie v Krasňanoch. Verím, že sa posunie aj projekt chodníka pred vozovňou Krasňany či projekt parčíku Strelkova. A, samozrejme, najväčšou výzvou a hlavne spätnou väzbou od obyvateľov budú pre nás voľby v októbri 2022.

RUŽINOV,
Martin Chren:

Obrovskou výzvou pre rok 2022 bude rozširovanie zón regulovaného parkovania a následne ich odovzdanie do celomestskej parkovacej politiky, a zároveň chceme začať budovať prvé parkovacie domy. Nuž, a stále po-

kračujeme v rekonštrukcii ciest a chodníkov, čo je vzhľadom na to, že len chodníkov máme v Ružinove asi 110 km, nikdy sa nekončiaci proces. Chystáme sa tiež vymeniť všetky smetné koše za nové (je to asi 500 kusov). Máme pripravený zásobník projektov v hodnote 90 miliónov eur, kde sa budeme usilovať získať financovanie zo zdrojov EÚ, aby to Ružinovčania nemuseli platiť zo svojho.

Ihrisko nielen pre študentov

RUŽINOV

V areáli Spojenej školy Novohradská pribudlo workoutové ihrisko. Využívať ho môžu nielen žiaci a študenti, ale popoludní i verejnosť.

Workoutový priestor realizovala spoločnosť Študio-21 plus, ktorá v areáli školy už predtým vytvorila detské ihrisko s tematikou vesmírnych telies. Keďže ide o spojenú základnú a strednú školu, jednotlivé segmenty na cvičenie vybrali tak, aby boli vhodné už pre žiakov od 14 rokov. (TASR)

Námestia sa spoja

STARÉ MESTO

V centre Bratislavy sa začali prípravné práce na komplexnú obnovu Námestia SNP, Kamenného námestia a Námestia Nežnej revolúcie pred Starou tržnicou.

Nový priestor by mohol byť hotový v rokoch 2024 - 2025. Celková obnova spolu s výstavbou mestskej podzemnej garáže má vyjsť na približne 20 mil. eur. Z námestia, ktoré sú tesne vedľa seba, sa má stať zjednotený verejný priestor. Pribudne viac zelene, vráti sa kamenná dlažba, obnova bude prihliadať aj na klimatické nároky. (TASR)

Záchytné parkoviská P+R má mesto ešte len v pláne

Záchytné parkovisko pri železničnej stanici v Ivanke pri Dunaji funguje od júla 2020.

BRATISLAVA

V súvislosti so zavedením novej parkovacej politiky hovorí magistrát aj o potrebe odľahčiť dopravu v meste, motivovať vodičov, aby nešli autom až do centra a rezidenčných zón, ale presadli na MHD. Záchytné parkoviská typu P+R však zatiaľ nemáme.

„Na území Bratislavy v súčasnosti nie je nič, čo pripomína koncept záchytných parkovísk v zmysle park and ride (P+R – zaparkuj a odvez sa), ktoré poznáme zo zahraničia, alebo aj z Pezinka, Ivanky pri Dunaji, Šenkvic či Malaciek – s dobrým parkoviskom, s primeranou infraštruktúrou a dobrým prestupom na rýchlu verejnú dopravu,“ potvrdil magistrát. Zároveň pripomína, že záchytné parkoviská sa primárne

umiestňujú v regióne s prestupom na vlak. Oceňuje preto, že v Bratislavskom aj Trnavskom kraji postupne pribúdajú kvalitné dostupné uzly pri železničných staniaciach: parkoviská P+R a terminály integrovanej osobnej prepravy i parkoviská bicyklov, ktoré umožňujú prestúpiť z auta, regionálneho či lokálneho autobusu i z bicykla na vlak.

„V priebehu roku 2022 očakávame zvýšenie kapacity na záchytných parkoviskách v regióne o viac ako 450 parkovacích miest na približne 1 500. Malo by ísť o výrazný skokový nárast kapacity o viac ako 40 percent oproti súčasnosti. Záchytné parkoviská v Bratislave sú až poslednou inštanciou zachytenia motorových vozidiel, hlavne mesto však podniká kroky, aby ich sprístupnilo aj na svojom území,“ vyjadrili

ZÁHORSKÁ BYSTRICA,
Jozef Krúpa:

Plánujeme dokončiť projekt bývalého Elektrovodu, v ktorom vznikne nová škola s 18 triedami a materská škola s 8 triedami, a tiež exteriérové športoviská. V roku 2022 by sa mala

realizovať aj prvá etapa cyklocesty zo Záhorскеj Bystrice do Lamača a začať práce na výstavbe športovo-oddychového areálu v lokalite Krče. Máme pripravených niekoľko projektov na zveľadenie našej mestskej časti v oblasti dopravy, športu či životného prostredia, ale aj na novú výsadbu stromov a zelene, napríklad kvetinovú výsadbu a kriky v stredovom páse na ulici Čsl. tankistov a na Bratislavskej ulici.

(bn)

Foto: archív

Nie všetky plochy, ktoré mesto postupne sprístupní, však majú dobré napojenie na verejnú dopravu. Najlepšie bude z parkovísk pri zastávkach Jurajov dvor, Shopping Palace (obe na električku linky 4), Komárske (električka linky 3) a Cintorin Vrakuňa (nosné trolejbusy 71 a 72 vo vyhradených pruhoch na Gagarinovej a Prievozskej). Čo sa týka Incheby, má síce výhodné napojenie z diaľnice D1 a D2 vrátane Maďarska a Rakúska, kde žije veľa Slovákov dochádzajúcich do práce do Bratislavy, avšak pohodlný prestup na MHD neumožňuje. Do centra mesta môžete ísť odtiaľto najmä peši či na zdieľanej kolobežke alebo bicykli – čas ukáže, ako sa bude využívať. Ďalšia prenajatá plocha na Púchovskej s napojením cesty II/502 zo smeru Sv. Jur/Pezinok umožňuje prestup na spomínanú nosnú električkovú linku č. 3 priamo na začiatkovej zastávke Komisárky. (bn)

Foto: TASR

Budú aj parkovacie domy P+R

Mesto pripravuje aj výstavbu veľkých parkovacích domov P+R s dobrým napojením na MHD. „V decembri bola vyhlásená architektonická súťaž na parkovací dom s 500 parkovacími miestami (spolu s nájomným domom) na Janíkovom dvore pri budúcej konečnej petržalskej električky. Prípravujeme ešte väčší v lokalite Zlatých pieskov s pohodlným prestupom na električku na Vajnorskej, a tiež pred vstupom do zoo, kde sa bude posilňovať trolejbusová MHD,“ informuje magistrát.

Pobyty, kde znovu objavíte zdravie a vitalitu

Zima býva dlhá a vyčerpávajúca, doprajte si preto aspoň pár dní relaxačnej dovolenky - vaše telo sa lepšie ubráni virózam a ak ste už nejakú prekonali, načerpáte novú energiu. Regenerácia tela i duše pomôže aj ľuďom, ktorí sa spamätávajú z liečby covidu. Vyberte si z našej ponuky, opláti sa!

Hotel Salamandra – prázdninový pobyt plný zážitkov a oddychu

Po dlhých týždňoch obmedzení a času strávenom doma doprajte si poriadnu dovolenku nielen sebe, ale aj svojim deťom. HOTEL SALAMANDRA**** sa nachádza len 1,5 h autom od Bratislavy a je

ideálnym miestom na aktívne trávanie voľna. Je situovaný v Štiavnických vrchoch, hneď pod lyžiarskym svahom, a deťom ponúka množstvo aktivít, vrátane detského kútika, klziska či animačného programu. Môžete si tu tiež zapožičať sánky alebo boby. Po skve-

lej lyžovačke/sánkovačke si na svoje prídu aj rodičia vo wellness centre, v obklopení krásnej prírody, či v hotelovej reštaurácii s prvotriednou gastronómiou. Využite teraz zľavnený pobytový balík – viac informácií nájdete na www.salamandra.sk.

Horný Hodrušský tajch, 966 61 Hodruša Hámre
+421 907 741 898

recepacia@salamandrahotel.sk www.salamandra.sk

Kúpele Nový Smokovec – najlepšie miesto na zbavenie sa postcovidových syndrómov

KÚPELE NOVÝ SMOKOVEC majú jedinečnú polohu, nachádzajú sa priamo v srdci Vysokých Tatier s bezchybným prístupom do lyžiarskych stredísk. Kúpele poskytujú rôzne liečebné pobyty, ktorých súčasťou sú kvalitné procedúry, zamerané primárne na dýchacie ťažkosti. Aktuálne dávame do pozornosti liečbu postcovidových syndrómov, ktoré v súčasnosti trápia mnohých z nás. Liečebný pobyt POST COVID je vhodný pre osoby po prekonaní ochorenia COVID-19 v domácom prostredí. Liečba je účinná nielen vďaka overeným liečebným postupom, ale aj kvôli tunajšej unikátnej vysokohorskej klíme, vďaka ktorej boli Kúpele Nový Smokovec prvou špecializovanou liečebnou tuberkulózy v Uhorsku.

Nový Smokovec 32, 062 01
Vysoké Tatry-Starý Smokovec
+421 918 772 896
recepacia@kupelens.sk
www.kupelens.sk

Bardejovské kúpele – liečivé účinky a skvelé zľavy pre prvý kvartál

Na okraji Bardejova, historického klenotu zapísaného aj v zozname svetového dedičstva UNESCO, sa v obklopení krásnej prírody rozkladá areál BARDEJOVSKÝCH KÚ-

PELOV. Málokto vie, že kúpeľné mesto sa môže pochváliť takým jedinečným klimatickým podmienkam, strhujúcej prírodnej scenérie a prírodných liečivých zdrojov s výnimočným zložením. V období, kedy ozdravnú kúru a regeneráciu potrebujeme asi všetci, určite

oceníte širokú ponuku liečebných a wellness pobytov, ako aj výrazné zľavy pre prvý kvartál r. 2022. Prekonali ste COVID a máte pretrvávajúce ťažkosti? Využite špeciálny liečebný pobyt pre klientov s postcovidovým syndrómom, navrhnutý špeciálne pre vaše potreby.

Bardejovské Kúpele, 086 31 Bardejov, +421 54 477 4500
rezervacie@kupele-bj.sk www.kupele-bj.sk

Demänová Rezort – utečte s rodinou za zážitkami na rozprávково zasnežený Liptov

Priamo pred vstupom do obľúbenej Demänovskej doliny vyrástol nedávno nový family-friendly komplex DEMÄNOVÁ REZORT, kde zažijete kopec radovánok priamo pod horami. Osvetlené lyžiarske stredisko s tromi vlekmí ideálne pre bezpečnú

lyžovačku s deťmi, bežkárska trať, klzisko, snowtubing aj sánky pre najmenších. Zároveň nezabudli ani na dokonalý relax vo wellness centre s masážami a kvalitnú gastronómiu v reštaurácii Pinus. A čo je najlepšie? Že toto všetko nájdete na jednom mieste a vy počas pobytu nemusíte nikde cestovať. Tak, keď prídete vyškúšať nové apartmány či špeciálne wellness chaty s privátnou saunou a vírivkou? Demänová Rezort sa na vás už teší!

Demänová 584, 031 01 Liptovský Mikuláš
+421 905 194 444
recepacia@demanovarezort.sk
www.demanovarezort.sk

Bellevue Grand Hotel – dokonalý relax s najkrajším výhľadom na Tatry

GRAND HOTEL BELLEVUE, situovaný v samom centre Vysokých Tatier, patrí k špičke medzi slovenskými hotelmi už celé desaťročia. Bol vôbec prvým hotelom v bývalom Československu, kde bol postavený hotelový bazén. Celý komplex prešiel nedávno rozsiahlou rekonštrukciou, ktorej výsledkom sú napr. izby s vlastnou terasou a možnosťou zobúdzat' sa na zelenej lúke. Rekonštrukcia neobišla ani

wellness centrum. Okrem jedného z najväčších plaveckých bazénov v Tatrách tu nájdete najväčšiu fínsku saunu pod Tatrami s panoramatickým oknom, podsvietením a výhľadom na celú Popradskú kotlinu. Medzi čerešničky wellness patrí aj luxusná soľná sauna, slaná jacuzzi, či privátne wellness centrum.

Horný Smokovec 21, 062 01 Vysoké Tatry
+421 52 4762 111
hotelbellevue@hotelbellevue.sk
www.hotelbellevue.sk

TIP OD VÁS

Trhovnička Lydka z Miletičky: Tu som šťastná, toto je moje miesto...

RUŽINOV

Nájdete ma za uličkou s kvetmi, hneď pri prvom stole, vysvetľuje Lýdia Orságová, ktorá si už nachystala plechy do rúry. Hoci má na druhý deň pršať, počasie ju neodradí, na Miletičku príde predávať všetky dobroty, ktoré dnes napeče. Tak to robí štyridsať rokov. Na „tetu Lydku“ ma upozornil pouličný spisovateľ Peter Sorát, ktorý na tomto legendarnom trhovisku ponúka svoje knižky. „Robí parádne lokše,“ prezradil autor strhujúceho autentického príbehu o živote na ulici s názvom Pouličný diviak. S Lydkou sme sa stretli deň pred Silvestrom, vtedy ich napiekla „iba“ osemdesiat, všetky sa minulí hneď ráno. „Myslela som si, že po sviatkoch sú ľudia prejedení, že lepšie pôjdu pagáče, a stal sa opak, najskôr vykúpili lokše,“ krčí plecami. Pagáčikov priniesla na Miletičku rovných štyristo, cesnakovo-nívoých aj oškarkových. Keď otvorila veľkú dózu, krásne zavoňali. Starší pán najskôr vyzvedá, ktoré sú lepšie, potom si vy-

pýta po desať z oboch druhov. Keď ich šikovná trhovnička vloží do mikroténového vrečka, vezme si ešte jeden oškarkový rovno do úst a na stôl položí dvadsať centov navyše. Vidím, že je spokojný. „Keď ľudom chutí, pre mňa je to najväčšia radosť,“ všimne si aj Lydka. Hoci čoskoro oslávila sedemdesiatku, pečenie ju stále baví. „Mám strednú hotelovú školu,“ pripomene medziiným. Pracovných ponúk mala v minulosti viac, aj ich viac vyskúšala, ale Trhovisko Miletičova je miesto, ktoré ju vždy priťahovalo svojou atmosférou. „Chodievam sem veľmi rada, hoci nie každý deň. Odraegujem sa, porozprávam s ďalšími predajcami i kupujúcimi, všetci sa tu poznáme. Prídu aj dôchodcovia, ktorým nezvyšilo na väčší nákup, ale chcú sa aspoň porozprávať, nevydržia byť zatvorení v byte medzi štyrmi stenami. Niektorí ľudia peniaze nemajú, iní si ich zas nevážia,“ zhrnie svoje pozorovania. Na Miletičke predáva už štyridsať rokov, no ešte si pamätá staré mestské trhovisko,

Okrem lokší a pagáčov ponúkala Lydka pred Silvestrom aj husaciu masť od susedy: „Pomáhame si navzájom...“

ktoré fungovalo na mieste, kde dnes stojí Istropolis. „Tam som ponúkala ovocie a zeleninu, išlo to dobre,“ spomína Lydka, od ktorej si môžete v lete kúpiť tiež čalamádu alebo džem. „Robievam ríbezľový, jahodový, broskyňový aj slivkový,“ vyratáva, posledný rok však nestihla všetko, čo mala v pláne. Stále ju totiž vie potrapiť kĺb, pre ktorý vlni skončila v rukách lekárov: „Prvýkrát v živote som ochorela, štrnásť dní som nič nerobila, nedalo sa mi. Na to som nebola zvyknutá...“ Z dialky kýva starší muž, v dvoch veľkých taškách

nesie Lydke prázdne sklené poháre, ktoré niekoľko mesiacov odkladal jeho syn s nevestou. Pravidelný kupujúci, pochopím. „Ako robíte šípkový čaj?“ pristaví sa za krátko pani, keď zbadá sušené šípky, na Lydkin stôl ich priložila trhovnička odvedľa. V tento deň predáva aj domácu husaciu masť, ktorú jej zas zverila suseda. „Pomáhame si navzájom,“ vysvetľuje Lydka, „a tak to má byť. Na Miletičke vždy nájdem dobrých úprimných ľudí, aj preto ma táto práca baví. Nikdy som si nevedela predstaviť, že by som mala robiť niekde v kancelárii, neobsedela by som. (ac) Foto: ac

Tu som šťastná, toto je moje miesto.“ Podobne to cítia ďalší predajcovia, a takisto mnohí kupujúci. Každý má svoj príbeh a všetky spolu dotvárajú jedinečnú náladu, ktorou žije toto najväčšie bratislavské trhovisko. „Pre architektov bude určite výzvou zachovať atmosféru, duch miesta či diverzity návštevníkov,“ priznala dávnejšie Marcela Glevícká z Metropolitného inštitútu Bratislavy, ktorý plánuje v priebehu tohto roka vypísať architektonickú súťaž na revitalizáciu Miletičky. Držme si palce... (ac) Foto: ac

Malý Slavín vás prekvapí

BRATISLAVA Obľúbený turistický areál Malý Slavín dnes ponúka oveľa lepšie možnosti pre voľnočasové aktivity. Areál, ktorý nájdete na trase medzi Záhorskou Bystriou a Račou, bol v zlom technickom stave a musel sa pravidelne opravovať. Tmavé altánky a poškodené ohniská sa vďaka

obnove zmenili na presvetlené miesto s atraktívnym výhľadom na les. Obnovené sú i športovo-rekreačné plochy, pamätník a studnička. Úlohou architektov z ateliéru Bakyta architects bolo navrhnúť turistickú zastávku s rešpektom k okolitej prírode. Príďte sa pozrieť, ako sa im to podarilo. (ts) Foto: MIB/Marek Veľček

Na výtlky idú ekologicky

LAMAČ

V Lamači opravujú výtlky špeciálnou ekologickou technológiou. Pri úprave výtlkov špecializovaná firma používa prístroj, ktorý pracuje s technológiou infražiarenia. Funguje ako akási žehlička, ktorá sa nahreje až na 1 500 °C a priloží na asfalt, ktorý do 15 minút rozpustí. Potom pracovník firmy manuálne premieša starý asfalt s novým, povrch uhladí a prejde po ňom valcom. Prakticky okamžite po tomto zásahu môžu po mieste prechádzať autá aj chodci. (ts)

Jurigovo námestie sa vráti ľuďom

KARLOVA VES Víťazom súťaže na komplexnú úpravu Jurigovho námestia v Karlovej Vsi sa stali architekti z 2M ateliér architektúry. Cieľom súťaže bolo nájsť spôsob, ako vrátiť tento zanedbaný priestor ľuďom. Na námestí pribudne zeleň, detské ihrisko

s trampolínami, námestíčko v štýle talianskej piazzetty a pôvodná fontána bude prístupnejšia. Súťaž zastrešoval Metropolitný inštitút Bratislavy v spolupráci s hlavným mestom a mestskou časťou. (ts) Vizualizácia: MIB/2M ateliér architektúry

Starosta Kusý: Viac miest pre škôlkarov, príspevok pre rodičov, viac na platy učiteliek

Nové škôlky a viac miesta pre deti, príspevok rodičom na súkromnú škôlku, viac peňazí na platy učiteliek a vychovávateľiek. Bratislavské Nové Mesto spúšťa dôležité opatrenia, ktoré majú zlepšiť situáciu v materských školách a významne zvýšiť ich kapacitu. „Otvorili sme nové škôlky, rozšírili priestory ďalších, dlhodobo vytvárame nové miesta pre škôlkarov. Na druhej strane však narážame na čoraz prísnejšie hygienické a legislačné normy, ktoré nám počty miest škrtajú... Vieme, čo mladé rodiny potrebujú, preto v žiadnom prípade nemienime v tomto úsilí poľaviť. Pripravili sme dôležité balík opatrení, aby sme problém skokovo vyriešili,“ hovorí starosta Nového Mesta Rudolf Kusý.

Tí, ktorí pre svoje dieťa nedostali miesto v obecnej škôlke, sú zväčša nútení siahnuť po súkromnej škôlke. Nové Mesto im podáva pomocnú ruku – rodičom s nižším príjmom bude od budúceho školského roka prispievať mesačne na súkromnú materskú školu sumou 80 eur. Tá pritom nemusí byť konečná. „Navrhli sme 100 eur, poslanci to však okresali na 80. Je to pre nás nemilé prekvapenie... Otvorene: pri dnešných cenách je aj pomoc vo výške 100 eur málo. Preto na niektorom z ďalších zastupiteľstiev budem žiadať, aby sa suma vrátila na pôvodných 100 eur,“ informuje Kusý. Viac peňazí dostanú od januára aj samotné škôlky, ktoré má mestská časť v správe. A to hneď o 200-tisíc eur viac. „Na platy pani učiteliek,

vychovávateľiek a ďalších zamestnancov, na vyššie energie a na potrebné opravy a zlepšovania,“ sľubuje starosta Branislav Filipovič. Mestská časť vytvára podmienky aj na vybudovanie nových škôlok. Najmä na Kramároch, Kolibe a v štvrti okolo Tupého ulice hľadá na dlhodobý prenájom či výhodnú kúpu pozemok alebo budovu, kde by zriadila ďalšiu

škôlku. Tie by mohli vyrásť aj v spolupráci s developerami, ktorí v Novom Meste realizujú svoje projekty: investor vybuduje materskú školu, mestská časť uhradí do 50 % nákladov (z príjmu z poplatku za rozvoj) a získajú ju do svojho vlastníctva. Starosta dostal na takéto rokovania od zastupiteľstva zelenú. Popritom Nové Mesto pripravuje dôležité rekonštrukcie aj

na svojich existujúcich škôlkach. „Pripravili sme projekt nadstavby materských škôlok na Legerského a Šuňavcovej. Máme povolenia, čakáme na výzvu z fondov. Celkovo vytvoríme 80 miest pre deti,“ vraví vicestarosta Branislav Filipovič. Nadstavba – už druhá – čaká aj škôlku na Jeséniovovej. „Pribudne nielen miesto pre nové deti, ale vybudujeme aj novú kuchyňu. Zrekonštruujeme poslednú časť škôlky a získame miesto pre 20 detí,“ dodáva starosta Kusý. Dobrá správa sa týka aj Teplickej ulice. Mestská časť kúpila od ministerstva vnútra pozemok pri miestnej škôlke – a tak tu budú škôlky rovnako dve. „Novú vybudujeme a starú opravíme. Tak získame skokovo 100 miest pre deti.“

<p>Sarah Pearse SANATÓRIUM</p> <p>Sanatórium Le Sommet, ukryté v hlbokých borovicových lesoch Švajciarskych Álp a v tieni horských štítov, odjakživa pôsobilo zlovestným dojmom. Kedysi sa v ňom ľudia liečili z tuberkulózy, dnes je z neho luxusný päťhviezdičkový hotel. Pre Elin Warnerovú nie je odľahlé miesto vyčlenená destinácia. Lenže brat ju pozval na oslavu svojich zasnub s priateľkou Laurou. A keď sa Laura na druhý deň stratí, Elin sa musí spoliehať na svoje inštinkty, aby ju našla.</p>	<p>Jenny Kleeman SEX BEZ LUDÍ, MÄSO BEZ ZVIERAT</p> <p>Predstavte si sex bez kompromisov, šľavný steak bez nutnosti zabíjať zvieratá, tehotenstvo bez strachu z predčasného pôrodu a bezbolestnú smrť v čase, ktorý si zvolíte. Priekopníci na celom svete sa usilujú pretaviť tento sen do reality. Najchúlostivejšie problémy ľudstva sa snažia vyriešiť prostredníctvom nových technológií. No ani najbystrejší vizionári nedokážu predvídať, kam inovácie ľudstvo dostanú.</p>	<p>Anna Claybourne MYTOPÉDIA</p> <p>Mýty a legendy sú staré príbehy, ktoré si ľudia rozprávajú už celé generácie. Hovorí o záhadných magických bytostiach, ktoré medzi nami žijú. Niektoré si možno ľahko pomylíte so známymi zvieratami, ako sú zajace, kone či veвериčky. Výnimočnosť iných fantastických tvorov zas rozpoznáte na prvý pohľad. To je prípad drakov, jednorožcov, bazilískov so smrtiacim jedom či obrov.</p>	<p>Nina Protušová NOČNÝ MOTÝL</p> <p>Nevie, čo je to pokojný spánok. Veď stačilo, aby na chvíľu zabudla na svoj údel, a jej život sa obrátil naruby... Dva roky po nešťastí na školskom výlete je Dora opäť na výsni. Konečne je sama sebou a bolestivé spomienky na strednú školu pomaly blednú. Avšak len do chvíle, keď po neplánovanej nočnej prechádzke natrafí vo svojom byte na nepríjemné prekvapenie. Kto si je presvedčený, že smrť Dorinej spolužačky nebola nehoda...</p>	<p>Chris Wallace, Mitch Weiss ODPOČítAVANIE 1945</p> <p>12. apríl 1945. Po dlhých rokoch krvavých konfliktov v Európe a v Tichomorí zaskočí Spojené štáty správa o úmrtí prezidenta Franklina D. Roosevelta. Turbulentné udalosti nasledujúcich dní, týždňov a mesiacov napokon vyústia do príkazu nového prezidenta Harryho Trumana zhodiť prvú atómovú bombu na svete. Kniha podáva definitívny výklad jedného z okamihov s najväčšími následkami v histórii.</p>
---	---	--	--	--

KNIHY, KTORÝMI ŽIJETE

Keď korona vzala Lukášovi takmer všetko, začal pre ľudí stavať samoobslužné sauny a plniť si svoj sen

Lukáš Kubica

BRATISLAVA Vonku fúka nepríjemný vietor, na brehu Draždiaka sa stále drží sneh a vy máte na toto dianie luxusný výhľad z pohodlia horúcej sauny. „Vnímate len pokoj, myšlienkové neutrálne, ktoré vás nabíja neskutočnou energiou,“ hovorí LUKÁŠ KUBICA, ktorý počas pandémie začal budovať samoobslužné mobilné kontajnerové sauny. Originálny wellness uprostred prírody si môžete v Bratislave dopriať na dvoch miestach.

Stálu prácu a kanceláriu ste vymenili za stávk na neistotu... Donútila vás pandémia, alebo ste to takto chceli?

Projekt kontajnerovej sauny som mal v hlave dlhšie, som totiž veľkým nadšencom saunovania. Výpoveď zo zamestnania som však dal práve počas pandémie. Pracoval som dovtedy ako vedúci operačného strediska v nadnárodnej firme a popri tom som cez platformu airbnb prenajímal zahraničným turistom apartmány v meste. Bavilo ma to, mal som aj výbornú odozvu, lenže potom prišla korona. V piatok 13. marca 2020 sa zrušili všetky lety, ekonomika sa zatvorila...

Čo to pre vás znamenalo?

Okamžite som išiel do veľkej straty, všetko, čo som dovtedy vybudoval, bolo v okamihu preč. Zostal mi len príjem zo zamestnania, no tam som

nebol spokojný. Do toho prišiel nepríjemný úraz, pre ktorý som bol vyše tri mesiace imobilný. Jednoducho, pokazilo sa všetko, čo sa pokaziť dalo. Nezostalo mi nič, len bezradnosť. A tak som sa rozhodol, že si vyvetrám hlavu.

Ako?

Práve tak, že som začal stavať kontajnerové sauny. Vlastnými rukami a bez akýchkoľvek skúseností. Okolie bolo skeptické, akú hlúposť som vymyslel, nič ma však neodradilo.

Nepotrebovali ste poradiť?

Nebol som úplne mimo témy, som vyštudovaný stavebný inžinier, takže nejaké know-how som mal. Ale, samozrejme, radil som sa aj s odborníkmi, i keď nie všetky odporúčania som prijal. Vedel som presne, čo chcem - nielen vybudovať saunu, ale vytvoriť jedinečný produkt, mobilný a energeticky sebestačný. Výsledkom je kontajnerová sauna s pieckou na drevo. Navyše, keďže funguje úplne samoobslužne, je vhodná pre širokú verejnosť.

Kedy ste ju dokončili?

V tom prvom pandemickom roku 2020. Presne 6. decembra na Mikuláša som už relaxoval vo svojej vlastnej

saune. Popritom som vytvoril webstránku, vymyslel rezervačný systém, aj prezentáciu na sociálnych sieťach... Všetko sám. No a napokon som premýšľal, kam ju dať.

Bolo ťažké nájsť záujemcu, ktorý poskytne pozemok?

Nebolo to jednoduché, oslovil som rôzne mestské i štátne inštitúcie, no všade ma odmietli. Nevedeli si fungovanie takejto sauny predstaviť, nemali tú víziu, ktorú som mal ja.

Čo nakoniec zabralo?

Rozposlal som doporučené listy všetkým možným vlastníkom pozemkov pri jazeroch a vyšlo to. Dohodol som sa s istým pánom a od februára 2021 sa sauna nachádza na Zlatých pieskoch. O pár mesiacov, v septembri, pribudla ďalšia na Veľkom Draždiaku v Petržalke. V tomto prípade však mám len dohodu do apríla 2022, potom pôjde sauna preč.

Takže otázka: Aký zážitok ponúka kontajnerová sauna?

Tvrdím, že kto ju vyskúša, na moment sa preniesie do Fínska a okúsi to pravé saunovanie s ochladzovaním sa v jazere a oddychom na čerstvom vzduchu. Schladenie

v takejto vode vám nenahradí žiadna sprcha ani kaďa. Prírodná voda pôsobí na telo ako akupunktúra. Navyše, vďaka tomu, že je sauna mobilná, dokážem ju dať k tomu najkrajšiemu výhľadu, ktorý vás neskutočne nabije energiou.

Čo dáva saunovanie vám?

Najmä pokoj, myšlienkové neutrálne. Pri teplote 100 °C a pohľade von cítim, že som na tom správnom mieste, kde dokážem ustáliť myseľ a vidieť svet akoby z iného, objektivnejšieho uhla. Je to moje miesto regenerácie tela i mysle.

Máte aj ďalší plán?

Mám celkom jasný plán. Teraz som v bode 1, ktorým bolo vytvoriť dokonalý produkt, kontajnerovú samoobslužnú saunu. Do piatich rokov by už mala vzniknúť energeticky sebestačná kontajnerová dedinka s ubytovaním a saunami. Viem si predstaviť akoby kúpeľné pobyty v kontajnerovom prevedení s dôrazom na alternatívnu liečbu, kam prídete s istými problémami, návykmi a zlozvykmi, a odchádzať budete ako nový človek, ktorému ukážeme zdravšiu a dlhodobu udržateľnú cestu pre život.

(ac)

Foto: archív L. K.

Ako funguje kontajnerová sauna: Vojdete dnu a všetko je už pripravené

■ Saunu, ktorá je určená pre 5 až 6 ľudí, si zarezervujete online na stránke www.pixla.sk. Prenájom kontajnera je možný na 2,5 hodiny, za čo zaplatíte 59 eur. Keď sa na platbu zložia všetci šiesti, každého to vyjde približne 10 eur.

■ Po úhrade dostanete e-mail s presnými inštrukciami. Vnútri bude už pre vás všetko pripravené, saunu nájdete vyhriatu aspoň na 60 stupňov, takže so sauno-

vaním môžete hneď začať. K dispozícii máte uterák, plachtu, aj rôzne esenciálne oleje originálnej fínskej značky.

■ Medzi každým prenájomom sa sauna vždy dôkladne čistí a dezinfikuje, a to špeciálnou polymérovou dezinfekciou – keď ju nastriekate, uvoľňuje sa do prostredia postupne. Teda nejde o jednorazové odstránenie plesní, spórov, baktérií.

Foto: ac

Kontajnerová sauna na brehu Draždiaka.

Posilnite si imunitu a ak vás dostihne vírus, liečte sa správne

Chrípka aj covid sú ochorenia, ktoré sa veľmi ľahko komunitne šíria.

BRATISLAVA Zimné mesiace sú typické nárastom respiračných ochorení, preto si musíme zvyšovať odolnosť proti nim. Čo v prípade, že nás imunita predsa len zradí?

„Posilňujte si imunitu každý deň, vyhnite sa chrípkam a iným respiračným ochoreniam,“ opakovane pripomínajú odborníci Úradu verejného zdravotníctva (ÚVZ). Asi najväčším strašiacom je v týchto dňoch omikron - vysoko infekčná mutácia koronavírusu, ale takisto nás ohrozuje chrípka a akútne respiračné ochorenia. Náchylní na ne sme všetci, aj zdraví ľudia.

Ako ideálny prostriedok na zvýšenie odolnosti organizmu hygienici ÚVZ odporúčajú otužovanie, ktoré prekrví celé telo, a zároveň nám pomôže zbaviť sa stresu. Veľmi dôležité je tiež dbať na čistotu rúk – túto prevenciu sme si už asi všetci za dva pandemické roky osvojili... Imunitu významne posilňuje aj pravidelný pohyb, správny pitný režim a zdravá strava. „Dbajte na to, aby vám nechýbali vitamíny, najmä céčko, ale ani minerály a stopové prvky,“ pripomínajú odborníci ÚVZ. Záso- bárnou týchto cenných látok sú jablká, kyslá kapusta, cit-

rusy, chren, cesnak, paprika, banány, ale aj rukola, cicer, tekvicové semenka a morčacie i kuracie mäso, a mnohé ďalšie potraviny vrátane výživových doplnkov, ktoré sú koncentrovanými zdrojmi živín. Najmä v tomto období je dobré doplniť si nimi prirodzenú stravu, aby nášmu telu nechýbalo nič dôležité. Ďalším dôvodom je, že v potravinách nemusíme nájsť všetko, čo potrebujeme, k úbytku živín dochádza napríklad pri ich doprave z veľkej vzdialenosti, dlhom skladovaní či varení.

Keď vás napriek všetkému vírus dobehne, liečbu určite nepodceňujte. Na zvýšenú teplotu, ale aj bolesti kĺbov a svalov, ktoré sú častými sprievodnými javmi týchto ochorení, máme k dispozícii viaceré liečivá – napríklad kyselinu acetylsalicy-

lovú, známu a spoľahlivú liečivú látku používanú pri teplote, zápale i tlmení bolesti. V domácej lekárničke by teda určite mali mať svoje miesto voľnopredajné lieky s jej obsahom, ako napríklad Acylpyrin, Anopyrin či Aspirin, ktoré v kombinácii s vitamínmi, predovšetkým céčkom, môžu zmierniť nepríjemné symptómy a uľahčiť priebeh chrípkových ochorení, ako aj covidu. Ďalšími účinnými látkami sú prípravky s obsahom ibuprofenu alebo paracetamolu, ktoré tiež znižujú teplotu a tlmiť bolesť.

Spomínané liečivá pomôžu utlmiť aj nepríjemné reakcie po očkovaní proti chrípke a covidu, ako sú bolesť, začervenanie a opuch v mieste vpichu, zdurené lymfatické uz-

lin, zvýšená teplota či bolesti hlavy a kĺbov. „Zvýšenú teplotu, ktorá môže nastať po očkovaní, dokážeme znížiť rad látok, a medzi nimi aj kyselina acetylsalicylová, ktorú obsahuje napríklad liek Acylpyrin a mnohé ďalšie. Pôsobí nielen proti horúčke, ale aj proti bolesti. Navyše, vďaka protizrážanlivým účinkom môže u pacientov s ľahšími formami tromboflezie znížiť riziko prípadnej trombotickej komplikácie, ktoré nemusí priamo súvisieť s očkovacou látkou, ale zvyšuje sa napríklad aj pri dehydratácii spôsobenej horúčkami,“ vysvetlil internista MUDr. Marek Pytliak. (pr)

Foto: shutterstock

ACYLPYRIN®

LIEK PRI CHRÍPKKE A PRECHLADNUTÍ

ZNIŽUJE HORÚČKU

UĽAVÍ OD BOLESTI HLAVY, KĽBOV A SVALOV

PRI CHRÍPKOVÝCH OCHORENIACH

ACYLPYRIN® 500 mg tablety
Voľnopredajný liek na vnútorné použitie. Jedna tableta obsahuje 500 mg kyseliny acetylsalicylovej. Pozorne si prečítajte celú písomnú informáciu pre používateľa predtým, ako začnete užívať tento liek a poraďte sa so svojím lekárom alebo lekárnikom. Dátum výroby materiálu: 01/2022. Kód materiálu: SK-ACYLPYRIN-2022-01-inzerca.

www.acylpyrin.sk

RECORDATI

Naše produkty nájdete na e-shope a vo vybraných lekárňach.

POSILNENIE IMUNITY s prírodnými produktmi pre celú rodinu

rada na dýchacie cesty pre malých i veľkých

+ pastilky ZDARMA

Distribúcia: NATURPRODUKT, spol. s r.o., Nádražná 20, 900 28 Ivanka pri Dunaji

www.naturprodukt.sk

Ružinov bude mať plaváreň

RUŽINOV

Samospráva v Ružinove vyhlásila architektonickú súťaž na lokálnu plaváreň za 25 mil. eur.

Zo súťaže má vzísť návrh chýbajúcej plavárne, a zároveň návrh rekonštrukcie Zimného štadióna Vladimíra Dzurilla, vedľa ktorého sa vybuduje. Lehota na predkladanie ponúk je do 31. marca 2022. Investičné náklady na realizáciu stavby sa odhadujú na 25 miliónov eur bez DPH. (TASR)

Všímajte si symbol Z

BRATISLAVA

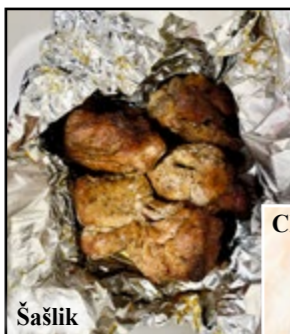
Zálohový systém na nápojové plastové fľaše a plechovky odštartoval v prvý pracovný deň nového roka. Zálohujú sa všetky jednorazové plastové fľaše a plechovky od nápojov s objemom 0,1 l až 3 l vrátane. Na každej zálohovanej fľaši či plechovke je symbol „Z“ v recyklačných šípkach a text „ZÁLOHOVANÉ“. Len takto označené obaly sa zálohujú a spotrebiteľia ich môžu vrátiť na odberné miesto za 15 centov. (ts)

Foto: bn

Mestská časť Bratislava-Vrakuňa
vyhlasuje obchodnú verejnú súťaž na nájom stavby
na Vážskej 32 v Bratislave, k. ú. Vrakuňa, pre účely škôl a školských zariadení.
Súťažné podklady sú zverejnené na www.vrakuna.sk

Gruzínsko je lepšie vychutnávať pri stole

Bedeker gurmána

Šašlik

Chorciani Blini

Chinkali

Chačapuri

Kubdari

STARÉ MESTO

So špecialitami gruzínskej kuchyne sme až doteraz nemali takmer žiadnu skúsenosť, pri niektorých jedlách sme aj váhali, ako ich správne vyslovit'. No predovšetkým nám testovanie skomplikoval decembrový lockdown, ktorý povoľoval len okienkový predaj alebo donášku.

Gruzínsku reštauráciu Pirosmani's Samovar nájdete na Zámockej ulici v rovnakých priestoroch, kde bola predtým ruská reštaurácia Samovar. Lacná rozhodne nie je a ak si dáte jedlo priniesť domov či do práce, prirátajte si k cene ešte tri eurá pre kuriéra (rovno „na ruku“, nik z nás nemal túto sumu uvedenú na účte). Komunikácia na diaľku nebola ideálna, keďže pán na linke hovoril po slovensky slabšie a my po gruzínsky ani slovo. Našu objednávku sme museli opakovane potvrdzovať telefonicky aj esemeskou, v jednom prípade napokon meškala takmer hodinu. Už

prvý dojem nám teda pokazil lockdown, keby sme mohli sedieť pekne pri stole, zážitok by bol úplne iný. Výber špecialít je v reštaurácii bohatý, môžete objasovať rôzne výnimočné chute, ktoré ste doteraz nepoznali. Napríklad slaný koláč *Kubdari* (12,90 €), plnený bravčaním a hovädzím mäsom a ochutený koriandrom, svanskou soľou a gruzínskym korením. Predámy chované na diétnych šalátkoch je to možno príliš korenisté a možno príliš veľa cesta... Ale pravda je, že koláč bol dobre prepečený a dobre okorený, so štedrou porciou chutného mäsa vnútri. A sýty až tak, že sme ho nedokázali celý zjesť, hoci prinesený v krabici na to nevyzeral.

Skvelou pochúťkou bol *Šašlik* (9,90 €), teda marinované bravčové mäso prekladané cibuľou, pripravené tradičným gruzínskym grilovaním.

Mäsko bolo šťavnaté, dobre ochutené a bolo ho akurát. Ako prílohu nám odporučili omáčku s paradajkovým základom a výraznou chuťou. Kombinácia bezchybná, ale ak nie ste úplný mäsožrút, doobjednajte si k šašliku prílohu navyše, napríklad svieži zeleninový šalát.

Veľa sme čakali od *Chinkali Qalaquri* (7,50 €), taštičiek plnených mletým bravčovým a hovädzím mäsom, ochutených koriandrom, čiernym korením a červenou cibuľou. Máme totiž skúsenosť s podobnou špecialitou priamo z Uzbekistanu, ktorú tam nazývajú manti. Ukázalo sa však, že chinkali nie sú manti a manti nie sú chinkali. Chinkali jedia Gruzínci rukami tak, že taštičku držia za vrchnú časť (stopku) a nahryznú ju zospodu, aby sa im horúci vývar vylial

do úst, pričom stopku nezjedia, nechajú ju na tanieri. Manti môžete jesť celé, príborom alebo rukami. Rozdiel sme však vnímali najmä v kválite cesta. Cesto na chinkali bolo na náš vkus príliš tuhé a ťažké, kým cesto na manti je tenšie a jemnejšie, Uzbeci doň okrem múky, vody a soli pridali aj vajičko. Hovorí sa, sto ľudí, sto chutí – nám viac chutilo manti.

Ďalší náš výber mal názov *Adžaruli Chačapuri* (11,90 €). Je to slaný koláč z chlebového cesta s chrumkavou kôrkou, plnený vynikajúcim gruzínskym syrom a surovým vajičkom navrchu. Syr musí byť horúci, aby sa vajičko trochu uvarilo, keď si ho v ňom rozmiešate - to je však pri donáške trochu problém. Ale chuťou bol koláč perfektný a porcia akurát pre statného chlapa.

Odporúčame aj *Chorciani Blini* (5 €) plnené mletým bravčovým a hovädzím mäsom, ochutené gruzínskym korením. Palacinkové cesto pri otvorení krabice zavoňalo akoby bolo spálené, ale našťastie tak nechutilo, iba na malom kúsku ho trochu pripekli. Inak bolo super, len dosť masné, čo nám prekážalo. Ako dressing sme mali biely jogurt, ten sa s blinami chuťovo pekne dopĺňal. (bn)

Foto: bn, shutterstock

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návšteve informovaná. Konzumáciu si redakcia platila sama.

VETERINÁRNA KLINIKA PETRŽALKA

ORDINAČNÁ DOBA:

PO-PI 08:00 - 19:00

SO 09:00 - 14:00

NE 09:00 - 12:00

Mánesovo námestie 7
(vchod z Farského ulice)

info@easyvet.sk
0903655648

- skvelý tím odborníkov
- kvalitné zariadenia
- férové ceny
- príjemné prostredie
- zvierací salón
- kaviareň pre psy

Bratislava
Nové
Mesto

Verejná výzva: Nové Mesto hľadá priestor pre novú škôlku

Mestská časť Bratislava-Nové Mesto, Junácka 1, 83291 Bratislava sa obracia na vlastníkov nehnuteľností – pozemkov, nebytových priestorov, prípadne rodinných domov, z radov fyzických a právnických osôb, či štátu, s cieľom získať do dlhoročného nájmu také priestory, kde by bolo možné umiestniť priestory novej materskej školy, najmä v lokalite Kramáre a Koliba. Cieľomestskej časti je uspokojenie vysokého dopytu rodičov z Nového Mesta o umiestnenie svojich detí do materskej školy, ktorá bude prevádzkovaná mestskou časťou. Mestská časť by s vybraným vlastníkom nebytového priestoru, prípadne rodinného domu uzavrela dlhoročnú nájomnú zmluvu, zabezpečila jeho prispôbenie potrebám materskej školy v zmysle platných právnych predpisov a riadne si plnila povinnosti nájomcu v prospech detí a rodičov z Nového Mesta.

Čo hľadáme

Pozemky, nebytové priestory, prípadne rodinný dom, kde by bolo možné umiestniť triedy materských škôl, ktoré by mestská časť na vlastné náklady zrekonštruovala a prevádzkovala v nich novú materskú škôlku po dobu minimálne 20 rokov.

V akej lokalite hľadáme priestory

V celej mestskej časti Bratislava – Nové Mesto, prioritne lokalita Kramáre a Koliba.

Alternatívne riešenie

Do úvahy okrem nájmu prichádza aj ponuka na odkúpenie nebytových priestorov, alebo ponuka na odpredaj vhodného pozemku, prípadne rodinného domu (kde je možné umiestniť novú budovu materskej školy), pričom konkrétne riešenie bude prijaté na úrovni miestneho zastupiteľstva.

Aký je termín na zasielanie ponúk od vlastníkov

Ponuky môžu záujemcovia zasielať ihneď zaslaním na email: starosta@banm.sk, prípadne si môžu dohodnúť osobné stretnutie na sekretariáte starostu (02/ 49 253 422), prípadne na sekretariáte prednostu (02/49 253 223, 02/44 258 420). V ponuke prosíme uviesť čo najviac konkrétnosti ohľadom nehnuteľnosti (číslo listu vlastníctva, súčasné využívanie a pod.)

André Maurois	rozpojil niečo zapnuté	2. časť tajničky	Autor krížovky: Juraj Mitošínska	kruh	skratka pre Elek-tráreň Nováky	vlastní	oproti	Pomôcky: štiap, okto-nár, tartel, Siam, pair	3. časť tajničky	na tomto mieste	písmeno X (hovor.)	kremitčan trojvápe-natý	nad	Pomôcky: natrit, ma-racas, sli-nok, Aram	obostieral (zried.)	5. časť tajničky	ústna hláska (fon.)
skratka rozpočtovej orga-ni-zácie			kemping (hovor.) akade-mický titul					dlhá palica na objanie orechov						Jozef (dom.)			
osemsto-pový an-tický verš								zľahka kleplo Thajsko (zastar.)						chytaj do rúk pomenova-nie Sýrie			
prehlo do oblúka						blanokrídly hmyz kožná choroba				modravá (expr.) mušľa (zool.)							
Oldrich (dom.)					stisnutie drgnú						hra v karty (zastar.) guľovitá baktéria						
skratka poručíka				významný deň Michaela (dom.)								lítovská národná pieseň počítacia					
primát			infekčné ochorenie kunovitá šelma				menší (kniž.) napoly						skratka metionínu dudre (expr.)				prírodná sóda (miner.)
ruský maliar								vzdycháš (expr.) cestujete lietadlom						ronenie skr. súhv. Jednoro-žec			
Pomôcky: Skýt, Levi-tan, minor, SPL, méra	vybil, vyšfahal imágo, po česky								cestná mapa vlhčíme rosou								
obyvateľka Indie						vypieraj EČV Prešova				lietadlo (zried.) výpočet (odb.)							
voškám podobný škodca rastlín					bystrina dychový hudobný nástroj						nitrid chrómu oxid nikelnatý				vlastnou rukou zhotovená tkaním		
pozri, hľa				1. časť tajničky špliechaj										sekej zvieratá s chobo-tom			
japonská národná hra			skratka Českej republiky približne			ženské meno vlastná mlokom							eurázijský pastier druh pieskovca				
dám na niečo obal							Emil (dom.) malá os						vysekávajú dlátom schytáva				ostrý výsmech
Pomôcky: dáina, ota-vit, sabat, Chronos	osídlo, po česky vyschnú							značka európa skr. pre ad acta				grécky boh citoslovce erdžania					
oblieklo sa									malinovka 4. časť tajničky								
označenie lietadiel Egypta			vyčkej rozprávko-vá postava							šaty (hovor.) jelenice					ozn. liet. Etiópie rumbové gule		
citoslovce povzdych-nutia				cesta (z lat.) Kristína (dom.)				výkvet hmota na výrobu cementu						rímske číslo 1011 rozvesel			
Kornélia (dom.)							čaha rímske číslo 1501						francúzsky šľachtic kovový sud				
úzky priestor zovretý pohorím						maškrtní (kniž.) unikanie popolčeka							zabáraj sa spinkajú				
Pomôcky: alit, sel, Uš, droba, koncha	len Imrich (dom.)				okiadzate (expr.) Albert (dom.)								sobota (z hebr.) programo-vací jazyk				letný mesiac
bylina s drobnými žltými kvetmi				Alexander (dom.) rímske číslo 4						prácou uprav sumerský vládár							
hybne, živo (hud.)							tupia sa										
nerast zo skupiny kalcitov							mal kašeľ							horský suťový prúd			